

Prezenta lucrare conține _____ pagini

**EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU
ABSOLVENȚII CLASEI a VIII-a****Anul școlar 2025 – 2026****Limba și literatura română**

Numele:.....

 Inițiala prenumelui tatălui
 Prenumele:.....

 Școala de proveniență:.....

 Centrul de examen:.....
 Localitatea:
 Județul:

Nume și prenume asistent	Semnătura

A	COMISIA DE EVALUARE	NOTA (CIFRE ȘI LITERE)	NUMELE ȘI PRENUMELE PROFESORULUI	SEMNĂTURA
	EVALUATOR I			
	EVALUATOR II			
	EVALUATOR III			
	EVALUATOR IV			
	NOTA FINALĂ			

B	COMISIA DE EVALUARE	NOTA (CIFRE ȘI LITERE)	NUMELE ȘI PRENUMELE PROFESORULUI	SEMNĂTURA
	EVALUATOR I			
	EVALUATOR II			
	EVALUATOR III			
	EVALUATOR IV			
	NOTA FINALĂ			

C	COMISIA DE EVALUARE	NOTA (CIFRE ȘI LITERE)	NUMELE ȘI PRENUMELE PROFESORULUI	SEMNĂTURA
	EVALUATOR I			
	EVALUATOR II			
	EVALUATOR III			
	EVALUATOR IV			
	NOTA FINALĂ			

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

SUBIECTUL I**(70 de puncte)**

Citește fiecare dintre textele de mai jos pentru a putea răspunde la cerințele formulate.

Textul 1

Era Domnu, domnu Trandafir, învățătorul meu.

Nu-l văzusem de mult pe Domnu Trandafir. Îmi închipuiam că e pensionar, că trebuie să fi îmbătrânit. Eu îl vedeam însă tot ca odinioară, nalt, bine legat, cu mustăcioară neagră pe care și-o tundeă totdeauna scurt, zâmbind cu bunătate, încruntându-se câteodată, insuflându-ne un respect nemărginit.

Toate patru clasele erau grămadite într-o odaie lungă. Unora din băieți le da teme, pe alții îi asculta. Când explica, ascultam toți; și istoriile minunate cu Ștefan cel Mare și Mihai Viteazul le-am știut chiar din clasa întâia.

Mai cu seamă explicațiile la istorie erau minunate. Pe sub tavanul scund al clasei treceau eroii altor vremuri în cununile lor de neguri. Îi urmăream înfiorat, auzeam parcă freacă de lupte și, acasă, îi visam o noapte întreagă.

Uite, și acum mi se pare că Domnu nostru a fost un om deosebit, îi scânteiau privirile și era și el mișcat când ne spunea despre mărirea strămoșilor. Când făcea un semn cu mâna, (așa, într-o parte, parcă ridica o perdea de pe trecut, și eu vedeam tot ce spunea glasul lui. Și când mă gândesc bine, când judec cu mintea de-acum, când caut să adun unele fapte pe care atunci, copil, le treceam cu vederea, găsesc cu mirare că Domnu era un om foarte necăjit, hărțuit de administrație, că cu greu își ducea gospodăria lui, că venea de multe ori amărât, ca să ne dea cu dragoste învățătura de toate zilele. Dar atunci nu, n-avea altă grijă decât să ne spuie istorii mișcătoare. (...)

Îmi aduc aminte. Într-o sară ne strânseserăm la școală, la împletit panere. Ședeam în cerdac, în cerdac la Domnu și unul spunea o poveste. Era o liniște mare în împrejurimi în primăvara aceea, și departe, spre Siret, se auzea, abia se auzea un cântec de fluier. Umbrele înserării ne învăluiră, povestitorul tăcu, și noi rămaserăm fără vorbe, cu Domnu în mijlocul nostru, ascultând adierea depărtată a cavalului.

— Măi băieți, stați, c-am să vă cetesc și eu o poveste.

Și a așezat în geam, pe dinlăuntru, o lampă, și în lumina ei, acolo între noi, ne-a citit Harap-Alb al lui moș-Creangă. Glasul lui curgea domol, și basmul ne fermeca pe toți ca un cântec frumos. Povestea mi-a rămas adânc săpată în suflet, și, mai târziu, când am citit-o într-o odăiță scundă în Iași, pe când făceam liceul, am stat mult și m-am gândit la sara când o cetea învățătorul, m-am gândit ca la o altă poveste senină a copilăriei mele.

Dintre toate amintirile frumoase, această sară, când ne-a citit povestea, rămase stăruitoare în piroteala mea, în legănarea trăsuri mari, pe când clopotele sunau încet prin liniștea pădurii. Treceam printre două ziduri de verdeață care-mi trimiteau aburiri răcoroase și mă apropiam repede

de locul unde a fost odată școala, unde m-am jucat, unde Domnu și-a petrecut atâția ani – treizeci – dăscălind șiruri de copilandri cu ochii neliniștiți.

Acolo nu mai e nimic, e gol, și Domnu, îmbătrânit, cu părul alb, se plimbă încet, cu mâinile la spate, singur și trist.

Îl întreb:

— Ce mai faci?

— Greu, greu! Îmi răspunde încet, dând din cap. De acuma mă duc să mă întâlnesc cu Harap-Alb și cu Creangă.

Și parcă mă cuprinde o înduioșare, mă uit la dânsul și nu-mi vine a crede că el e omul tânăr care altădată ne-a strecurat în suflet atâta credință și atâta foc!

M-a deșteptat larma glasurilor și lumina albă a câmpiei. Târgușorul meu se vedea departe, într-o grămadire de acoperișuri negre și roșii. Eram neliniștit, voiam să văd cât mai curând pe dascălul copilăriei. Și vezi tu, dragă, poate scrisoarea aceasta de aceea e așa de sentimentală și așa de plină de puncte de exclamație, pentru că vestea pe care am aflat-o a fost tristă. Totuși trebuia să mă aștept la ea. Domnu nu mai era nici vesel, nici trist, nici bătrân. După ce și-a isprăvit cei treizeci de ani de dăscălie, s-a dus unde-i locul tuturor.

(Mihail Sadoveanu, *Domnu Trandafir*)

***paner** - obiect făcut dintr-o împletitură de nuiete, de foi de papură, de rafie etc., de obicei mai mic decât coșul, în care se transportă sau se păstrează diverse obiecte (alimente)

***cerdac** - mic pridvor, uneori închis cu geamlâc, situat pe una sau pe mai multe laturi ale unei clădiri; galerie deschisă, mărginită de stâlpi (la vechile case boierești sau la mănăstiri)

Textul 2

David Game College, o unitate de învățământ privată, situată în centrul Londrei, a lansat, în urmă cu circa șase luni, un proiect-pilot: pregătirea pentru examene cu ajutorul inteligenței artificiale (AI) și nu cu un profesor.

Este prima clasă de acest fel din Regatul Unit, iar inițiativă este privită cu circumspecție de o cercetătoare în domeniul inteligenței artificiale, relatează AFP, citată de Agerpres. (...)

Platforma „*controlează*” felul în care elevii își însușesc cursurile și furnizează instituției „*informații despre obiceiurile lor de învățare*”, a explicat el.

Șapte elevi fac parte deocamdată din acest proiect-pilot care vizează pregătirea pentru examene GCSE (General Certificate of Secondary Education - examene naționale susținute de elevii din Anglia, Țara Galilor și Irlanda de Nord).

Elevii, asistați de „antrenori pedagogici”

Aceștia au la dispoziție, într-o mică sală de clasă, calculatoare de pe care pot accesa programul.

Elevii sunt asistați de „*antrenori pedagogici*”, care sunt calificați ca profesori, dar nu cunosc conținutul diferitelor materii.

Rolul „*antrenorilor pedagogici*” este mai degrabă de a-i ghida pe elevi în utilizarea sistemelor de inteligență artificială și de a-i susține, de asemenea, în obținerea de competențe non-tehnice, cum ar fi aptitudini pentru a lua parte la dezbateri.

„Lider mondial”

John Dalton, care este profesor de biologie, spune că AI poate evalua cunoștințele unui elev „*cu o precizie superioară față de un profesor mediu*” și permite o predare mai personalizată. Poate contribui, de asemenea, la reperarea unor lacune în cunoștințele elevilor.

Prim-ministrul britanic Keir Starmer a promis la jumătatea lunii ianuarie că va face din regatul Unit „*liderul mondial*” în domeniul inteligenței artificiale. El a anunțat un plan de acțiune care ar urma să atragă companii, investitori și să dinamizeze o economie aflată în dificultate.

Guvernul de la Londra spune că AI i-ar putea ajuta pe profesori să-și organizeze lecțiile și să corecteze lucrări de control. A dezvoltat propriul instrument, un asistent pentru lecții denumit „*Aila*”, adaptat la programa școlară britanică.

Rose Luckin, o profesoară de la universitatea londoneză UCL care studiază utilizarea AI în educație, consideră că proiectul-pilot de la David Game College este un „*caz unic*”.

Ea își pune întrebări asupra capacității AI de a preda „*în ansamblu matematica, engleza, biologia, chimia și fizica*”. (...)

Profesoara speră că David Game College va evalua dacă AI „*are un impact pozitiv sau negativ*”.

(*Țara europeană în care profesori au început să fie înlocuiți de inteligența artificială*, publicat pe www.adevrul.ro)

A.**1. Completează spațiile libere cu informațiile din textul 1****2 puncte**

Într-o seară, copii se întâlnesc cu _____, iar aceasta le povestește _____

2. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1.**2 puncte**

Naratorul se întoarce:

- a. în orașul natal.
- b. pe dealuri.
- c. în cerdac.
- d. în târgușorul natal.

3. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 2.**2 puncte**

Conform articolului, GCSE constituie examene naționale susținute de elevii din:

- a. Irlanda de Nord, Scoția, Anglia.
- b. Anglia, Țara Galilor și Scoția.
- c. Țara Galilor, Scoția, Irlanda de Nord.
- d. Anglia, Irlanda de Nord și Țara Galilor.

4. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 2.**2 puncte**

Numărul de elevi care fac parte din proiectul-pilot este:

- a. nouă.
- b. trei.
- c. șapte.
- d. șase.

5. Notează „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a marca dacă acesta este adevărat sau fals, bazându-te pe informațiile din cele două texte.**6 puncte**

Textul 1

Enunțul	Adevărat	Fals
Domnu Trandafir era susținut de administrație.		
Învățătorul a avut o carieră de 30 de ani.		
Toate trei clasele erau îngrămădite într-o cameră lungă.		

Textul 2

Enunțul	Adevărat	Fals
David Game College spune că AI i-ar putea ajuta pe profesori să organizeze lecțiile și să corecteze lucrările.		
O unitate de învățământ de stat din centrul Londrei a lansat un proiect-pilot pentru pregătirea pentru examene cu ajutorul AI și nu cu un profesor.		
„Antrenorii pedagogici” nu cunosc conținutul diferitelor materii.		

6 puncte

7. Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, un element de conținut comun celor două texte date, valorificând câte o secvență relevantă din fiecare text. 6 puncte

6 puncte

[illegible]

8. Crezi că inteligența artificială va înlocui profesorul? Motivează-ți răspunsul, în 50 – 100 de cuvinte, valorificând textul 2. **6 puncte**

9. Asociază fragmentul din opera literară „Domnu Trandafir” de Mihail Sadoveanu cu un alt text literar studiat la clasă sau citit ca lectură suplimentară, prezentând, în 50 – 100 de cuvinte, o valoare comună, prin referire la câte o secvență relevantă din fiecare text. **6 puncte**

B.

1. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Sunt corect accentuate ambele cuvinte din seria:

- a. **amintirile**, învăță**torul**.
- b. amint**irile**, învă**țătorul**.
- c. **amintirile**, învă**țătorul**.
- d. amint**irile**, învă**țătorul**.

2. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Cuvintele subliniate în secvența: „...ne-a cetit Harap-Alb al lui moș-Creangă. Glasul lui curgea domol, și basmul ne fermeca pe toți ca un cântec frumos.”, s-au format prin:

- a. compunere, derivare.
- b. conversiune, compunere.
- c. derivare, conversiune.
- d. compunere, conversiune.

3. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Cuvintele subliniate din secvența „Umbrele înserării ne învăluiră, povestitorul tăcu, și noi rămaserăm fără vorbe,” sunt utilizate, în ordine, cu:

- a. sens figurat, sens figurat.
- b. sens propriu, sens propriu.
- c. sens figurat, sens propriu.
- d. sens propriu, sens figurat.

4. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Sensul secvenței subliniate în enunțul „M-a deșteptat larma glasurilor și lumina albă a câmpiei.” este:

- a. M-a supărat.
- b. M-a trezit.
- c. M-a adormit.
- d. M-a informat.

5. Selectează, din fragmentul următor, trei pronume diferite, precizându-le felul:

6 puncte

„Când făcea un semn cu mâna, (așa, într-o parte, parcă ridica o perdea de pe trecut, și eu vedeam tot ce spunea glasul lui. Și când mă gândesc bine, când judec cu mintea de-acum (...).”

Pronumele	Felul pronumelui

6. Alcătuieste un enunț imperativ, în care substantivul „profesor” să fie complement prepozițional (1) și un enunț asertiv, în care adverbul „acolo” să fie atribut (2).

6 puncte

(1)

(2)

7. Transcrie două propoziții care se află în raport de coordonare, din fraza următoare, precizând felul în care se realizează acesta:

6 puncte

„Treceam printre două ziduri de verdeață care-mi trimiteau aburiri răcoroase și mă apropiam repede de locul unde a fost odată școala, unde m-am jucat.”

8. Rescrie corect mesajul de mai jos:

6 puncte

El nu avea nici o treabă. Spunea că iar place să cumpere cărți care să le citească în pauzele de la servicii, dar abea atunci a realizat că nu are bani la el.

[illegible]

